

Posudek diplomové práce

Autor práce: Petra Novotná

Název práce: Volný čas a osoby se zrakovým postižením

Předložená diplomová práce je zaměřena na problematiku volného času osob se zrakovým postižením ležící na pomezí obecné pedagogiky, pedagogiky volného času a oftalmopedie. Téma lze ve vztahu ke studijnímu oboru označit za vhodné a související. Z osobních konzultací i textu vyplývá pozitivní zaujatost tématem, která pramení z osobní zkušenosti z danou problematikou.

Diplomová práce Petry Novotné je teoretického charakteru a je rozčleněna do osmi tematických bloků. První stať se věnuje vymezování základních pojmů a související terminologii. Následuje část, která seznamuje čtenáře se stavbou a funkcí zrakového orgánu. Třetí kapitola se zaměřuje na zrakové postižení, jeho stupně, klasifikaci a etiologii vzniku. Následující stať čtenáře seznamuje se specifiky vrozeného a získaného zrakového postižení. Pátá kapitola se věnuje vymezení pojmu volný čas, jeho historickému vývoji, funkcím volného času, institucím, které realizují volnočasové aktivity a závěrem je pozornost zaměřena na volný čas osob se zrakovým postižením. Dále se autorka orientuje na pedagogickou a společenskou integraci osob se zrakovým znevýhodněním. Nechybí ani seznámení s ucelenou rehabilitací, a to především se zaměřením na rehabilitaci pracovní. Závěrečná kapitola je praktickým doložením tématu. Autorka zde předkládá dotazníkové šetření mezi respondenty se zrakovým handicapem. Práce dále obsahuje standardní části odborného textu.

Cíl práce je autorkou vymezen v úvodu následovně: „Cílem diplomové práce je na základě odborné literatury poukázat na možnosti smysluplného trávení volného času osob se zrakovým postižením.“ Cíl práce byl ve své podstatě částečně naplněn, ale jeho formulace ve vztahu k danému typu práce je neadekvátní a nedostatečná. Logická struktura textu vykazuje podstatné nedostatky. Vyskytují se témata, která je možná označit za nesouvisející (např. celá 2. kapitola), naopak jiná, s tématem práce úzce související se neobjevují. To má za důsledek častý odklon textu od tématu práce. V některých případech není v korelaci název kapitoly a její následný obsah, jako v případě kapitoly čtvrté. V této části autorka píše spíše o kompenzačních možnostech zrakového znevýhodnění, než o specifikách vrozeného a získaného zrakového handicapu. Nevyvážená je též rozpracovanost jednotlivých kapitol či podkapitol. V pátém bloku se autorka zbytečně obsažně rozepisuje o obecných souvislostech volného času, jeho historii a samotným volnočasovým aktivitám osob se zrakovým postižením je věnován nedostatečný prostor. V této oblasti se malá rozpracovanost témat objevuje nejvýrazněji. Čtenář, který se chce dopátrat informací, které se týkají volného času a osob se zrakovým postižením se nedozvídá nic např. o internetu a uvedené minoritě, oblast výpočetní techniky je zmíněna spíše okrajově, téma hudby, komentovaného filmu a ostatních druhů umění nenacházíme vypracované vůbec. Právě důkladné zpracování těchto oblastí by měly být těžištěm celé práce a v nich by měl být hlavní přínos textu. Stylistická a gramatická úroveň práce je na průměrné úrovni, objevují se drobné gramatické a písařské chyby (např. v obsahu, citace 32 a další.) Lze též reflektovat neobratnost ve vyjadřování (volba nevhodných sloves apod.) „Volný čas postihuje osoby se zrakovým postižením.....“ Text obsahuje i odborně chybná sdělení (viz. např. úvod) „Tyflokabinet je zařízení, které se věnuje kompenzačním pomůckám .....“ V závěrečné kapitole, která prakticky téma dokládá chybí operacionalizace pojmů. Není vymezeno co lze pro potřeby uvedeného šetření chápat jako „dostatečnou nabídku“. Dle sdělení autorky: „Cílem dotazníkového šetření je zjistit: „Jaké

možnosti mají osoby se zrakovým postižením v Českých Budějovicích v rámci volného času?“

Slabinou šetření je též korelace mezi formulací hypotézy a otázkami v dotazníku. Ty mohou přinést informace o demografické podobě vzorku, či o struktuře volnočasových aktivit, ale nikoli o dostatečnosti či nedostatečnosti nabídky v Č. Budějovicích. Nezařazení kapitoly diskuse do celé struktury práce je též podstatným nedostatkem. Zde měla autorka konfrontací svých empirických zkušeností, odborných zdrojů a každodenní praxe předložit svou polemiku a doložit tak svou znalost a orientaci ve zvoleném tématu. S odbornými zdroji autorka pracovala v souladu s citační normou. Použité zdroje jsou svou četností i oborovým zastoupením odpovídající k danému typu práce.

V souladu s výše zmíněnými fakty diplomovou práci Petry Novotné **s podstatnými výhradami doporučuji k obhajobě.**

V Č. Budějovicích, 18. srpna 2008

Mgr. et Mgr. Radka Prázdná

